

Beknopt verslag van de gezamenlijke commissies Wonen & Ruimte, Samenleving en Bestuur Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 15 mei 2014 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer C. Bijl, de heer B.R. Arends, de heer B.D. Wilms, de heer H.G. Jumelet, de heer A.J. Sleeking, mevrouw T. Houwing-Haisma en mevrouw M.H. Thalens-Kolker
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)
De commissieleden	:	de heer A.W.J. Schoo (DOP), de heer B. Hoeksema (DOP), de heer H. Kruise (DOP), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer J. Otter (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), de heer N. Schiphouwer (Wakker Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer R. Wanders (PvdA), de heer S. Özkan (PvdA), mevrouw T. Hummel (PvdA), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer T.H. Gerth (CDA), mevrouw P. Mellema (CDA), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), mevrouw B. van der Woude (GL), mevrouw T.C. Hoogeveen (D66), de heer K.P. Eggen (D66) en mevrouw T.A. Knaap (D66)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De commissie stelt de agenda ongewijzigd vast.

2. Presentatie: n.v.t.

3. Spreekrecht: n.v.t.

4. Rondvraag

PvdA wil weten hoe met de structuur en het aanbod van CQ wordt omgegaan. Heeft het college een idee hoe die organisatie in stand is te houden?

Wethouder Jumelet is op de hoogte dat CQ het faillissement gaat aanvragen: dit is gecommuniceerd naar het personeel en de media. De gemeente Emmen heeft eerder zekerheden verstrekt voor van het pand; over de inkoop en de subsidierelatie kan pas na een daadwerkelijk faillissement worden overlegd. Het college van Emmen bereidt zich voor op het zo goed mogelijk waarborgen van de gemeentebelangen in CQ en zal de raad hierover informeren.

DOP vraagt de fractievoorzitters van de partijen in de coalitieonderhandelingen wanneer het coalitieakkoord is te verwachten en wanneer het nieuwe college er is.

PvdA vraagt om nog wat geduld: de fracties zijn nu intern aan zet en als zij instemmen met het conceptakkoord zullen zij binnen afzienbare tijd een nieuw college presenteren.

5. Bespreken C-stukken: n.v.t.

6. Bespreken B-stukken

6A. Ter vaststelling: jaarstukken 2013 en resultaatbestemmingsvoorstellen (B1)

Inleidingen

Wethouder Arends is verheugd met de goedkeurende accountantsverklaring en gaat ervan uit dat ook de commissie hier kennis van heeft genomen.

De heer Eggen (voorzitter Auditcommissie) was namens de Auditcommissie ook content over de kwaliteit van de jaarstukken – op wat aanmerkingen over de stoplichtenrapportage na. Een van de zorgen betreft de grondexploitatie, maar het doet genoeg dat het college de meeste aandachtspunten van de Auditcommissie overneemt c.q. oppakt, die hierover zeer open gesprekken voerde met de ambtelijke organisatie en de wethouder. Deze zijn bovendien op uitstekende wijze op papier gezet door de ambtelijk secretaris van de Auditcommissie.

Eerste termijn

Wakker Emmen meent dat deze jaarrekening qua inhoud en layout nog weer wat toegankelijker is dan voorheen – ook voor niet-ingewijden. De externe presentatie van het resultaat is voor verbetering vatbaar: het college spreekt van 4,4 miljoen positief, maar dit resultaat komt tot stand door 40 miljoen uit de reserves te halen. Enerzijds raakt de bodem in zicht, anderzijds wordt in deze financieel moeilijke tijden, waarin de burger de broekriem moet aanhalen, extern het beeld opgeroepen dat de gemeente veel geld overhoudt. Dat is in de verste verte niet het geval. Weliswaar is de wijze van presentatie wettelijk verankerd, maar de gemeente gaat over haar eigen communicatie. Wakker Emmen is voorstander van een zeer voorzichtige waardering van alle grondposities en onderschrijft de extra voorzieningen die hiervoor zijn getroffen. De accountant adviseerde al eerder bij het Rundedal geen rente meer toe te rekenen; de fractie vindt het niet wijs om rente aan die boekwaarde toe te rekenen terwijl grote twijfel is of die boekwaarde ooit is te verzilveren. Op wat verbeterpunten na is de introductie van de verkeerslichtensystematiek waardevol. Hoe komt het dat de onderdelen bevorderen van het vertrouwen van de burger en burgerparticipatie nog steeds ‘op oranje’ staan en waar bestaat de vertraging uit? Goed dat de adviezen van de accountant en de Auditcommissie grotendeels zijn overgenomen, met name ten aanzien van de toch wel vele risico's die de jaarrekening bevat, teneinde die goed in beeld te houden.

PvdA dankt de ambtelijke organisatie, het college, de accountant en de Auditcommissie voor de jaarstukken. De verkorte versie van de jaarrekening is zeer welkom die een snel en overzichtelijk beeld oplevert. Goed dat de verkeerslichtenrapportage verder wordt ontwikkeld. Dat geldt ook voor het voorspellend vermogen: dit is zeker gezien de grote gemeenteopgaven de komende jaren van belang. De waardering van grondexploitatie kwam pas laat ter sprake. Volgens de accountant was het doel ‘*de posities intensief te bediscussiëren*’: dit lijkt tegenstrijdig. Wel vindt er een aanzienlijke afwaardering plaats en wordt in 2014 gekeken naar de overige grondposities. Goed dat het college kijkt naar de eigen uitgangspunten inzake de reserves en voorzieningen; de PvdA ziet de voorstellen met belangstelling tegemoet. Goed dat de bestemmingsreserves worden bekeken op verdere ruimte, tegelijk wijst de fractie vanwege het belang van de werkgelegenheid op de intenties die reservevorming heeft en het feit dat de uitvoeringsfase van de centrumvernieuwing in 2013 tot volle omvang kwam. Voor de kapitaalsdeelname in het Stadionbedrijf is een voorziening gevormd, een verstandige keuze; graag informatie over de voortgang in de aflossingscapaciteit. Compliment dat alle ingeboekte bezuinigingen nagenoeg zijn gerealiseerd; waar dat nog niet of deels is gebeurd wordt om creativiteit gevraagd ze alsnog te realiseren. Positief dat het verzuimpercentage niet omlaag gaat en het streefpercentage benadert; kan het laatste wellicht nog iets scherper de komende jaren? Er is fors bespaard op personele inzet en inhuur derden, waarvan het vastgestelde kader zijn vruchten afwerpt. Zijn in die inhuur ook diensten besloten zoals de accountant of de expertise bij het feitenrelaas rond de parkeergarage Westerstraat? Het nadeel op de inkomsten van inhuur derden valt op: is in de mantelovereenkomst met de uitzendorganisaties een soort incentive afgesproken om

inkomsten te genereren? Voor de instroombeperking bijstandsgerechtigden zijn in het eerste halfjaar de streefcijfers gehaald. Effectmeting vindt echter pas plaats met ingang van 2014: is er geen enkel zicht op het halen van de streefcijfers in het tweede halfjaar van 2013 na de invoering van de zoektijd medio 2013? Er worden onderwijsmiddelen gereserveerd voor jonge leerkrachten en andere bijzondere aanvullende bekostiging. In het najaar fourneerde het ministerie extra middelen: deze zijn niet snel in te zetten maar maken B&W dit voorjaar plannen voor adequate inzet?

CDA heeft zorgen over de terugloop in inwoneraantal en de vergrijzing. Op terreinen als onderwijs, zorg, arbeidsmarkt, Woonvisie en grondbedrijf moet hier tijdig op worden geanticipeerd. Tegelijk is de gemeente met 55 hectare gegroeid: hoe kan dit? Is de extra jeugdwerkloosheid het gevolg van een mismatch tussen opleiding en vraag of is er gebrek aan jeugdvacatures? Wat kan de gemeente nog meer doen aan de werkgelegenheid om het bedrijfsleven beter te faciliteren? De parkeerexploitatie valt erg tegen met een noodzakelijk lijkende heroverweging van deze investeringen. Welke visie hebben B&W daarbij? De wegeninspectie is ongunstig: is dat nog in te lopen binnen het huidige budget of kan dat alleen met extra middelen? Hoe kijkt het college aan tegen een regiovermarktting via 'één slogan, één visie'? Het CDA vraagt nogmaals aandacht voor de fietsoversteek Dikke Wijk bij Nieuw-Amsterdam. Het resultaat is uiterst correct verwoord, de externe publicatie is anders. De gemeente houdt geld over en het publiek pakt dat verkeerd op – het CDA betreurt dat, dus graag volgend jaar een beter persbericht. Worden bij de voorziening voor het Stadionbedrijf ook de leningen ad 3,3 miljoen afgewaardeerd? Oprechte complimenten voor de bijna volledige realisatie van de bezuinigingen, maar waarom is die voor de gemakkelijkste (drukwerk) niet gelukt? Het stoplichtsysteem is prima en dit verdient een vervolg, maar her en der is het nog niet SMART genoeg. Eventueel kunnen er ook onderdelen uit als ze niet afdoende meetbaar zijn. In 2013 is 2,8 hectare industriegrond verkocht, een forse relatieve groei. Zet die ontwikkeling zich door? Het CDA sluit zich aan bij de eerdere vragen over de grondexploitatie; is de aangekondigde doorlichting al gestart? De accountant meldt twee controleverschillen (vorderingen Megahome en fiscus): betekenen deze een extra last voor 2014 van ruim 5 ton? Hij noemt het huidige reserveniveau 'niet overdadig' en gezien de aard van de bestemmingsreserves en de lopende plannen is verdere afname te verwachten. Dit klinkt niet goed en het CDA pleit daarom voor kritische herijking van de bestemmingsreserves. De brief van de Auditcommissie is zeer helder en dat geldt ook voor de B&W-reactie hierop. De resultaatbestemming vermeldt bij punt 8 de bedoeling ruim 106.000 euro niet-benutte incidentele innovatie-experimenten in te zetten in 2014. Als dit inderdaad uit voorzichtigheid is, lijkt het de fractie verstandiger dit bedrag in de VAR te reserveren.

D66 complimenteert B&W met de betere korte versie van de jaarrekening – op een soms ontbrekende toelichting in de stoplichtrapportage en de onduidelijke beschrijvingen bij de resultaatbestemmingen na. Fijn dat het voorspellend vermogen is verbeterd. D66 deelt de zorgen over de grondposities: herijking hiervan lijkt een prima idee. De communicatie van het resultaat van de reservemutaties is voor verbetering vatbaar. Na instemming van de raad over de inzet van de reserves is het nu tijd om dat op orde te brengen in het belang van de groei van het weerstandsvermogen. Al worden de drie grote transities gedegen voorbereid, D66 wil hier zoveel mogelijk geld voor reserveren – zeker daar de efficiency vooral in het eerste jaar minder zal zijn. Volgens blz. 15 van het jaarverslag zijn alle 10 kavels na loting verkocht met 50% korting. Is dit wel zo'n succes als wordt gesteld en welke gevolgen heeft dit voor de grondprijs? Hangt de sportimpuls voor kinderen wel logisch samen met JOGG? De loonkosten projectleiding jeugdzorg zijn fors overschreden omdat de opdracht niet aansloot op de begroting: graag een nadere uitleg

DOP dankt de ambtelijke formatie voor de uitstekende beantwoording van de technische vragen. De externe presentatie van de jaarrekening benadrukt een positief resultaat, terwijl een forse onttrekking aan de reserves plaatsvindt. Formeel is dit zuiver maar de noodzaak tot bezuinigingen is

zo wel moeilijk uit te leggen aan de inwoners. Net als de voorgaande jaren wijst DOP erop om het beroep op de reserves voortaan beter te benadrukken. Veel andere partijen denken hier ook zo over. De fractie gaat nog niet akkoord met de resultaatbestemmingsvoorstellen: dit is meer voor de kadernota (juni) én nadat het nieuwe coalitieakkoord bekend is. Tegen welke praktische problemen loopt de raad in dat geval aan? De nieuwe verkeerslichtenrapportage is een verbetering. Als bepaalde doelen nog wat concreter worden omschreven geeft dit een nog sneller en beter inzicht. De grondexploitatie baart zorgen en verdient ook buiten de jaarrekening om meer aandacht. Ondanks de forse bezuiniging op de ambtelijke formatie vertonen de kosten sinds 2011 nauwelijks een daling: graag een korte uitleg. Er is een besparing op collectief vervoer behaald van 236.000 euro: hoe heeft die plaatsgehad? Want de geplande inkomensnorm is niet doorgegaan. De grote besparing op drukwerk bleek niet mogelijk: graag een toelichting. DOP dankt de Auditcommissie voor haar commentaar en suggesties; kan zij gezien de nieuwe decentralisatietaken het college vragen om verdere verbetering van de cijferpresentatie (begroting, tussenrapportages en jaarrekening)?

Ook de **VVD** is blij met het kortere jaarrapport. Inderdaad is de huidige presentatie van het resultaat in de voordracht conform de werkelijkheid maar het zou goed zijn dit extern ook zo te communiceren. Complimenten aan de organisatie dat de bezuinigingen bijna alle zijn gerealiseerd. Bij de resultaatbestemmingen zijn enkele resultaten doorgeschoven naar 2013 en zijn deels ook alweer bestemd voor 2014: dit laat een heel beperkte vrije ruimte over.

LEF! sluit zich aan bij de gestelde vragen en de complimenten over de verkorte jaarrekening.

GroenLinks vindt de verkorte versie een enorme verbetering en sluit zich aan bij de opmerkingen over de grondexploitatie en de verkeerslichtenrapportage.

Reactie college

Wethouder Arends bevestigt dat er geen persbericht over de jaarrekening is uitgegaan. Hij citeert de tekst die hij tijdens de perspresentatie van de jaarrekening heeft uitgesproken – wetende hoezeer de raad hecht aan een goede weergave van het resultaat: *‘Het jaarrekeningresultaat wordt bepaald aan de hand van het saldo van baten en lasten uit het saldo van alle programma’s en alle dekkingsmiddelen. Vervolgens worden de reservemutaties aangegeven. In hoofdstuk 5 van de verkorte jaarrekening en jaarverslag 2013 is het totaaloverzicht te vinden. Het saldo dat nu nog resteert, is het eindsaldo van de jaarrekening en is over 2013 4,4 miljoen voordelig. Per saldo is er meer onttrokken aan de reserves dan het saldo van baten en lasten. Dit wordt veroorzaakt doordat er onttrekkingen worden gedaan aan de dekking van specifieke activiteiten en lasten. Hiertoe is door de raad besloten, waarbij geen rekening wordt gehouden met het uiteindelijke rekeningresultaat.’* Ondanks deze heldere toelichting heeft de pers opgeschreven dat de gemeente 4,4 miljoen ‘overhoudt’.

D66 raadt aan de volgende keer zelf een persbericht namens de gemeente uit te doen gaan om misinterpretaties door de pers wellicht te voorkomen.

Wethouder Arends zegt dat dat ook een mogelijkheid is.

Volgens **CDA** is er wel degelijk een persbericht uitgegeven met de 4,4 miljoen. De fractie meent dat de wethouder de totstandkoming van het resultaat beter had moeten uitleggen.

Wethouder Arends bestrijdt dat zo’n persbericht is uitgegaan. Het is en blijft heel lastig om de gemeentefinanciën extern uit te leggen. Hij probeert elk jaar voor een goed evenwicht en begripsvorming te vinden, maar dat is kennelijk niet afdoende gelukt.

VVD meent dat het letterlijke citaat correct lijkt. Wellicht had de wethouder daaraan kunnen toevoegen dat het eigen vermogen van de gemeente met 40 miljoen is gedaald.

Wethouder Arends licht toe dat dat ook aan de orde was, net als de positie van en de onttrekkingen aan de reserves. Beide punten heeft hij de pers uitgebreid toegelicht, ook dat bestemmingsreserves feitelijk gespaarde reserves zijn uit het verleden om toekomstige uitgaven mogelijk te maken. De

presentatie van de jaarrekening heeft op onderdelen inderdaad verbetering, al zijn er de afgelopen vier jaren al forse slagen gemaakt zoals het dashboard. De jaarrekening is een afspiegeling van de begroting het jaar daarop: dat werkt wat vertragend maar wel gestaag. De bezuinigingen zijn vrijwel gerealiseerd. De raad heeft besloten 80.000 euro te besparen op drukwerk, maar budgettaire is slechts ruimte voor 27.000: in de kadernota 2014 wordt daarom voorgesteld deze bezuiniging anders in te vullen. Er is nog geen aanleiding een voorziening te vormen voor de lening aan het Stadionbedrijf omdat de rente betaald wordt over de aflossingsvrije periode (tot 2020). Wel blijven B&W continu alert op de liquiditeitspositie en de exploitatie in relatie tot de ruimte om de lening op termijn wél af te lossen. Dit betekent inderdaad wel een extra last voor 2014. Het college heeft de afgelopen jaren al grondcomplexen voor de woningbouw afgesloten met forse onttrekkingen ten behoeve van de voorraad strategische compensatiegronden met verkoop van 40% als intentie: dit ligt op schema. Het complex Oranjepoort wordt niet eerder in exploitatie genomen dan als er zich een koper aandient en dan wordt die eerst bij voorkeur bij andere complexen ondergebracht. B&W gaan daar dus heel terughoudend mee om. De voorraad bedrijfskavels staat ook onder invloed van het Rundedal, waar op verzoek van het Rijk gronden zijn aangekocht als uitloopgebied voor het Westland. Het gewijzigde rijksbeleid was aanleiding de gebiedsbestemming ook geschikt te maken voor niet-tuinders. Voordeel is dat de grondprijzen daar niet hoog zijn, wel zorgt de omvang voor een risicovolle exploitatie. Dit heeft de continue aandacht van B&W. De waardering van de grondexploitaties is aan de orde gesteld toen de conceptjaarrekening gereed en in het college besproken was. De accountant heeft toen de kwestie voorgelegd, wat voor enige discussie zorgde. De voorzieningen zijn verhoogd ten laste van de reserves wat niet tot wijzigingen aan de passiefzijde van de balans leidt, maar wel tot verschuiving tussen rubrieken onderling. In 2007 beliepen de reserves 20 miljoen en voorzieningen nihil, in 2013 zijn die bedragen 23 miljoen resp. 3 à 4 miljoen. De hoeveelheid middelen om tegenvallers op te vangen is dus juist vergroot, alleen is de rubricering anders. Dus is het voor B&W zaak om dit jaar te kijken of het uitgangspunt van 20% van het risico in reserves moet worden aangehouden, omdat dit tot het vastleggen van veel gelden leidt wat later niet nodig kan blijken te zijn.

VVD hoort de wethouder nu al bijna een voorschot nemen op de herijking van de grondexploitaties. Is het niet beter eerst die stand af te wachten?

Wethouder Arends zet uiteen dat dit twee verschillende grootheden zijn die niet onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het doorlichten van de grondexploitaties qua hoeveelheid die redelijkerwijs op afzienbare termijn is uit te geven is iets anders dan het uitgangspunt uit 1997 van de 20% reservevorming in het grondbedrijf. Ook moet worden bekeken hoeveel uitgeefbare bedrijfskavels de gemeente moet hebben om de vraag goed te kunnen bedienen. De slogan ‘Emmen maakt meer mogelijk’ wordt al zeer terughoudend gebruikt. ‘Maak het mee in Emmen’ wordt het nieuwe motto en wordt in de marketinguitingen van allerlei organisaties in de gemeente gebruikt als pay-off op de investeringen van de komende jaren. Er is budget voor experimenteeruimte in de resultaatbestemmingsvoorstellen: die experimenten lopen deels nog. Waar zij de samenleving raken, moet je ook de kans geven ze tot volle wasdom te laten komen; vandaar dat zij deels in 2014 doorlopen. Het college vindt de behandeling van de jaarrekening inclusief resultaat(bestemming) het geëigende moment om de resultaatbestemming te bespreken.

Wethouder Jumelet bevestigt dat per 1 juli 2013 de nieuwe TDC-werkwijze geldt. Wel is doorontwikkeling afgesproken omdat de aanpak wat erg uniform was: bij de modulaire aanpak gelden ook zoekperiodes om aan te sluiten bij de nieuwe Participatiewet. De opbrengsten wijken tot nu toe niet veel af van vóór 1 juli 2013, al waren nog niet alle modules beschikbaar. De resultaten zijn ook vóór 1 januari 2014 al te meten maar zijn hierna beter in te schatten. In 2013 is de nieuwe aanpak van de jeugdwerkloosheid gestart in samenwerking met de arbeidsmarktregio. De problemen hierbij zijn een combinatie van mismatching en minder aanbod van arbeid met kortere contracten. O.a. via de inzet voor Defensie en de bediening van restaurant De Dromedaris wordt alles gepoogd om werkloze jongeren kansen te bieden. De overgang naar een nieuw beroep biedt ook kansen. Ook de regionale economie lijkt daarnaast meer in de lift te zitten. De besparing is niet

gerealiseerd binnen het onderdeel collectief vervoer zelf maar wel binnen de productgroep. In de kadernota 2014 zijn maatregelen aangekondigd om binnen dit onderdeel een bezuiniging te realiseren.

Wethouder Thalens ervaart problemen bij het vergroten van het werkterrein onderwijs omdat daar heel veel met projectsubsidies of andere specifieke middelen wordt gewerkt. Als scholen hun behoeften aangeven kunnen zij daar in 2014 een beroep op doen; de leerkrachten werken aan specifieke projecten of verkleining van de groepen. Vaak betreft het hier inhuur derden (ziektevervangende of tijdelijke krachten) om vaste contractverplichtingen voor de gemeente te voorkomen. In het kader van sportimpuls jongeren verricht de heer Arends op 16 mei een opening in Bargeres, welke activiteit onder JOGG valt. De (technische) vraag over de loonkosten projectleiding jeugdzorg wordt schriftelijk beantwoord.

Wethouder Sleeking stelt dat hij in elk geval niet heeft deelgenomen aan het ‘intensieve overleg’ over woningbouwlocaties. De Woonvisie is eind 2012 vastgesteld op het meest negatieve provinciale demografische scenario inclusief de gevolgen voor dorpen en wijken. Natuurlijk baart de feitelijke woningbouwontwikkeling het college zorgen, er vinden regelmatige evaluaties plaats – zeker bij problematische locaties – die tot wijzigingen of beperkingen in de bestemming of andere bestuurlijke maatregelen leiden. Als de raad dat wenst kan dit inderdaad aanleiding zijn om te bespreken of de Woonvisie ook inhoudelijk aanpassing behoeft; deze legt prioriteit bij de woonbehoeften van ouderen. Sinds 2008 zijn de kavelprijzen niet verhoogd; afgezet tegen de inflatie betekent dit in feite verlaging van de grondprijzen. Als de raad deze structureel omlaag wil, moet zij ook de gevolgen voor andere complexen en de hypotheecaire situatie van bestaande woningbouw meenemen.

Wethouder Wilms is blij met de licht dalende verzuimtrend in de ambtelijke organisatie, vooral in het langdurige verzuim. Het aantal meldingen blijft gelijk dus het blijft een aandachtspunt. B&W willen eerst het huidige streefgetal (5,5%) houden en later pas naar verlaging kijken. Er wordt een hogere werkdruk ervaren doordat het aantal fte’s sterker daalt dan de taken. Ter stimulering van gezondheid zijn fittesten en sportactiviteiten ingevoerd. In 2012 is het expertisecentrum ingericht met veel specialisten die zichzelf moeten terugverdienen. Advieskosten bij projecten zoals de centrumvernieuwing worden toegerekend aan de projectkosten. De inhuur derden is de afgelopen vier jaar fors teruggedrongen en dat geldt ook voor de bezuiniging op de personeelskosten met bijna 8 miljoen. Door verdere afname van de formatie wordt een kwart van de taakstelling opgevangen binnen de eigen organisatie. De personeelskosten blijven al met al ongeveer gelijk omdat de gemeente meer en meer een regieorganisatie met hogere functieschalen wordt. Ook de CAO-loonsverhoging en de leeftijdsopbouw hebben daarmee te maken: voor meer details, zie blz. 206. De jaarrekening geeft net als straks in Berap-I en de kadernota een flinke winstwaarschuwing over de parkeerexploitatie. Dit als gevolg van de crisis, toenemende internetverkopen en de overlast van de centrumvernieuwing – ondanks maximale inspanningen voor de bereikbaarheid. Naast bevrozing van de parkeertarieven in 2012 en 2013 worden gratis-parkeeracties georganiseerd met de middenstand; doelstelling blijft een ten minste kostendeekkende exploitatie. De parkeerorganisatie was behoorlijk versnipperd, deze is in 2013 anders vormgegeven en wordt na de zomer geïmplementeerd via het Regiepunt Parkeren met een eigen accountmanager. Tussentijds worden de beleidsuitgangspunten qua vergunningen en betaald parkeren breed tegen het licht gehouden. De besluitvorming rond belparkeren is afgerond en wordt nu ingevoerd; voor de garages wordt deze slag gemaakt zodra de parkeermanager er is. De inspectie van de wegen én de kunstwerken wees uit dat niet aan de normen wordt voldaan; daarom worden beheerplannen gemaakt en de financiële effecten gerapporteerd via de Berap en de kadernota. De uitvoering van het GVVP zet in op de belangrijkste knelpunten en daarbij houdt de zone Verlengde Herendijk/Dikke Wijk de aandacht.

Burgemeester Bijl zegt dat het onderdeel burgerparticipatie op ‘oranje’ staat omdat er één experiment is afgerond en de andere nog doorlopen.

Tweede termijn

Wakker Emmen vindt met name de B&W-reactie op de risico-inventarisatie komend jaar belangrijk voor 2014. De fractie sluit zich aan bij de door andere fracties geuite complimenten aan de ambtelijke organisatie en de Auditcommissie.

PvdA wijst erop dat door de afronding de daling in verzuim van 0,68% niet tot uiting komt. Een dalende trend lijkt wat hoopvol, want de stijging van 2012 is tenietgedaan. Met een nauwkeurigere afronding is dat beter te volgen. Het overleg over de grondexploitaties vond plaats in de afrondende fase van de jaarrekeningcontrole. Gezien de door de accountant zelf opgemerkte verscherpte publieke aandacht voor gemeentejaarrekeningen in 2013 vindt de PvdA dit moment rijkelijk laat voor dit soort fundamentele overleggen. Dit mag de Auditcommissie overbrengen aan de accountant.

De heer Eggen (voorzitter Auditcommissie) zegt dat B&W het in hun reactie ermee eens zijn dat de accountant de waardering van grondposities eerder had moeten aankaarten. De conclusie van de Auditcommissie was anders, namelijk dat de financiële consequenties van overleg tussen de accountant, organisatie en college eerder bekend hadden moeten zijn.

PvdA refereerde aan het antwoord van de wethouder en meent dat de Auditcommissie aan de accountant kan meegeven dat hij de bedoelde kwestie erg laat heeft aangekaart. De doorontwikkeling via de TDC-aanpak is juist een prima voorbeeld om te kwantificeren in de volgende jaarrekening. Er zijn minder rioolinvesteringen gepland met een financieel en werkgelegenheidsnadeel. Wat is de reden voor de bijstelling? De bouwleges vertonen een meevaller ten opzichte van de Berap, maar bevatten ook een stuk projecten van 2014; dit zou voor de PvdA ook aanleiding zijn voor een 'winstwaarschuwing'. De fractie stemt in met de resultaatbestemmingsvoorstellen omdat de bezuinigingen op de formatie ook extra middelen vergen als gevolg van opleidingen en rechtspositie.

CDA hoorde de wethouder impliciet antwoord geven op de toename in de verkooptrend van bedrijfskavels. De fractie benadrukt het belang van een voorraad bedrijfsgronden ondanks het bijbehorende risico. Is het niet tijd om bij bepaalde gronden de bestemming los te laten om het eigen vermogen te versterken met vrije reserves? Deze vraag is niet beantwoord. Bij de twee controleverschillen ad 5 ton gaat het niet om een 'winstwaarschuwing' maar een extra last voor 2014. Als dit nu al bekend is, waarom wordt dit niet in deze jaarrekening en in elk geval in het bestemmingsresultaat opgenomen om het in 2014 af te dekken? Het CDA bestrijdt niet het nut van innovatie-experimenten, maar de tekst in de jaarstukken sluit niet aan bij de gestelde criteria. Het is bekend dat de gemeente deze kosten voor de kiezen krijgt en in 2013 veroorzaakt zijn, dus dan moet daarvoor ook gereserveerd worden. De herijking van reserves en voorzieningen is inderdaad een lastig verhaal en de fractie heeft er begrip voor dat de media dit niet goed hebben opgepakt.

D66 sluit zich graag aan bij de eerste vraag van de CDA-fractie in tweede termijn. Het definitieve oordeel van D66 over de resultaatbestemmingsvoorstellen volgt in de raadsvergadering.

De heer Eggen (voorzitter Auditcommissie) zal de vraag van DOP over de drie decentralisaties in relatie tot de cijferpresentatie meenemen naar de Auditcommissie. Graag een precieze vraagformulering per e-mail.

VVD mist niet 55 hectare, zoals het CDA, maar zelfs 945 hectare. Waar is dat naartoe gegaan? Het landoppervlak is afgenomen, maar het binnenwater niet ondanks de nieuwe vaarverbinding.

Reactie college

Wethouder Arends lijkt het goed de bestemmingsreserves regelmatig te herijken in 2014 en 2015. De praktijk wijst uit dat er soms ook valide argumenten zijn om ze niet te herijken, maar als het

moet is alles vloeibaar. De WAR is al jaren constant op 7,5 miljoen, de BAR en VAR fluctueren. Daarnaast wordt het weerstandsniveau ook beïnvloed door de reserves van het grondbedrijf. Deze zijn in 2013 fors gedaald, vandaar de opmerking van de accountant over het gemiddelde niveau. Daartegenover blijft een aanzienlijke toename van de voorzieningen. Dat is inderdaad voor heel veel mensen complex. Op de bedragen in de resultaatbestemmingsvoorstellen wordt nog teruggekomen maar het is helder dat daarvoor criteria gelden en daar voldoen de voorstellen aan. De controleverschillen ad 5 ton zijn na gereedkoming van de jaarrekening naar voren gekomen en worden verwerkt in de Berap in 2014. Dat had inderdaad ook in de resultaatbestemming gekund.

CDA vindt dat het zo niet had gekund, maar juist zo had moeten.

VVD informeert of het CDA nog met een amendement hierover komt bij de raadsvergadering.

CDA zal dit overwegen.

Wethouder Wilms licht toe dat er een operationeel jaarplan geldt bij de rioolinvesteringen. Op heel veel locaties wordt de riolering aangepakt maar praktisch gezien maakt men werk met werk: dit betekent soms werk naar voren halen en soms uitstellen. De bandbreedte daarin is één tot anderhalf jaar, vandaar dat het op deze manier gerapporteerd wordt. Streven is wel zo dicht mogelijk bij de planning te komen. De gemeente is niet groter gegroeid, maar bij het Rundedal en de vaarverbinding Erica-Ter Apel zijn gronden van de provincie en het waterschap in beheer van de gemeente gekomen: dat kan de oorzaak zijn voor de verschillen in de kerncijfers. Klopt dit niet, dan volgt het juiste antwoord nog schriftelijk.

Wethouder Sleeking erkent dat de bouwleges voor het eerste kwartaal van 2014 inderdaad een voorzichtige ‘winstwaarschuwing’ inhouden vanwege de beperkte achterstand in grotere projecten. Verder neemt het aantal kleine projecten toe, dus een conclusie over heel 2014 is nog niet te geven.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raadsvergadering gaat.

7. **Bespreken A-stukken: n.v.t.**

8. **Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.**

9. **Vaststellen verslag vorige vergadering: n.v.t.**

10. **Actuele mededelingen vanuit college/presidium**

Wethouder Wilms deelt mee dat B&W zich niet herkennen in de kritiek van Platform De Drentse Monden op hoe het college de gemeenteraad en de burger informeert over besluiten. Op verschillende manieren bestaan veel contactmomenten met deze EOP's, niet alleen vanuit wethouder Wilms maar ook zijn collega's. Het college zet juist in op intensivering van en staat altijd open voor een verbetering van de samenwerking. De Drentse Monden krijgen nog een schriftelijke reactie waarin B&W zullen duidelijk maken dat zij de kritiek met argumenten niet delen. Daarnaast willen zij graag in gesprek blijven met De Monden.

11. **Ingekomen stukken vanuit het college/presidium: n.v.t.**

12. **Overige ingekomen stukken: n.v.t.**

13. **Sluiting**

Voorzitter Huttinga sluit de vergadering om 21.17 uur onder dankzegging.